

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«БРОВАРСЬКЕ ВИЩЕ УЧИЛИЩЕ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки молодшого спеціаліста

напряму 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»

спеціальності 5.01020101 «Фізичне виховання»

(Шифр за ОПП ПП.03.03.14)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Комунальним вищим навчальним закладом Київської обласної ради «Броварське вище училище фізичної культури»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Васильєва Наталія Анатоліївна – викладач вищої категорії, методист.

Схвалено методичною радою КВНЗ Київської обласної ради «БВУФК»

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол № _____

Голова методичної ради _____ (Шита Т.А.)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В плані підготовки фахівців, які володіють професійною науково-методичною майстерністю викладання фізичного виховання та спорту у різноманітних сферах діяльності людей, педагогічна практика в загальноосвітній школі посідає значне місце.

Методичне керівництво педагогічною практикою здійснюється навчальною частиною.

Велике значення для педагогічної практики мають дисципліни: "Теорія і методика фізичного виховання", "Педагогіка", "Психологія", "Теорія та методика викладання обраного виду спорту", а також під час вивчення курсу спортивно-педагогічних дисциплін "Гімнастика та методика її викладання", "Легка атлетика та методика її викладання", "Спортивні ігри та методика їх викладання", "Плавання та методика його викладання".

Здійснення безпосередньої підготовки студентів до практики проходить за допомогою навчально-тренувальних занять з обраного виду спорту, на теоретичних та практичних заняттях з таких дисциплін як гімнастика, футбол, легка атлетика. Під час навчальної практики на цих заняттях навчають студентів грамотному проведенню уроків фізичного виховання і написанню планів-конспектів занять. Комплекс знань, які одержуються заняттях спортивно-педагогічної направленості дозволять студентам творчо підходити до вирішення навчально-виховних проблем у особистій професійній діяльності.

У процесі теоретичних занять і навчальної практики студенти повинні оволодіти організацією навчального процесу, використовуючи індивідуальний підхід до кожного учня, сприяти вихованню у дітей свідомого відношення до занять фізичними вправами, які сприяють укріпленню здоров'я та здоровому способу життя, вирішувати конкретні задачі навчально-виховного процесу, вміти самостійно працювати з літературою та систематично підвищувати свою кваліфікацію.

ПРОГРАМА педагогічної практики у школі

Мета педагогічної практики - формування у студентів організаційно-методичних і професійних навичок педагогічної діяльності з фізичного виховання учнів загальноосвітніх шкіл.

Завдання практики:

1. Оволодіння основними видами педагогічної і виховної діяльності вчителя фізичної культури.

2. Закріпити навички планування і проведення фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи, ведення облікової та звітної документації.

3. Навчити студентів методам оцінки фізичного розвитку і рівня здоров'я дітей і підлітків, використання фізичних вправ з дітьми, які мають відхилення у фізичному розвитку та стані здоров'я.

Строки проведення педагогічної практики.

Педагогічна практика проводиться на першому курсі в кінці другого семестру згідно навчального плану, протягом двох тижнів за встановленим графіком (з кінця квітня по середину травня). Загальний обсяг – 81 год., аудиторних занять 30 год. (15 год. на тиждень), самостійна робота 51 год. (25 год. на тиждень).

Об'єктом для проведення педагогічної практики може бути дитячий садочок, середня або спеціальна школа-інтернат, середній спеціальний навчальний заклад, або вищий навчальний заклад.

Зміст роботи практиканта

N	Розділ та зміст роботи	Термін виконання	Форма звіту
I. Ознайомлення з об'єктом практики			
1.	Організаційно-методична установча конференція з педагогічної практики.	1-й тиждень	індивідуальний план
2.	Знайомство зі школою та педагогічним складом.	1-й тиждень	індивідуальний план
3.	Ознайомитись з документами планування навчально-виховної роботи з фізичного виховання у школі.	1-й тиждень	індивідуальний план
4.	Ознайомитись з особистим складом учнів закріплених класів та їх рівнем фізичного розвитку, фізичною підготовленістю та станом здоров'я.	1-й тиждень	індивідуальний план
II. Навчально-методична та виховна робота.			
1.	Складання індивідуального плану роботи на період проходження практики.	1-й тиждень	індивідуальний план
2.	Перегляд уроків фізичної культури, які проводить вчитель фізкультури.	1-2-й тиждень	індивідуальний план

3.	Проведення уроків фізкультури помічником вчителя фізкультури.	2 -й тиждень	індивідуальний план
4.	Складання педагогічних характеристик учнів закріплених класів.	2-й тиждень	Хар- ки фізичної підготовленості
5.	Складання поурочного робочого плану на навчальну чверть (графічний).	2-й тиждень	поурочний робочий план
6.	Складання планів-конспектів фізичної культури для учнів закріплених класів (молодших, серед-	2-й тиждень	план-конспект уроку
III. Фізкультурно-оздоровча робота			
1.	Участь в організації та проведенні фізкультурно-оздоровчих заходів, які проводяться у школі.	1-2-й тиждень	індивідуальний план
IV. Науково-дослідницька робота			
1.	Складання графіка зайнятості та показників ЧСС на уроці фізичної культури, який проводиться студентом-практикантом.	2-й тиждень	графік зайнятості та показників ЧСС

КЕРІВНИЦТВО ПЕДАГОГІЧНОЮ ПРАКТИКОЮ

Виконання програми педагогічної практики, вирішення навчально-виховних задач та набуття професійних умінь та навичок студентами залежить від координації роботи між навчальною частиною училища, викладачами спеціальних дисциплін та базовою школою.

На навчальну частину училища покладається:

- визначення термінів проходження практики;
- вибір об'єктів практики;
- підбір керівників практики;
- розробка методичної документації;
- проведення методичних нарад методистів та вчителів фізичного виховання шкіл;
- методичне керівництво бригадами студентів-практикантів;
- підготовка та формування узгоджень з об'єктами практики;
- підготовка розпорядчих документів;
- поточний контроль за проходження практики;
- проведення захисту практики, підведення підсумків практики (разом з навчально-методичним відділом);
- оцінка якості опанування професійно-педагогічних навичок студентів;
- аналіз, узагальнювання та розробка пропозицій щодо вдосконалення педагогічної практики.

Права та обов'язки керівника практики.

Керівник практики несе персональну відповідальність за виконання програми практики та кваліфіковане забезпечення методичного керівництва у бригаді. Він має такі права та обов'язки:

Права керівника практики:

- визначати дні та час методичних занять бригади;
- корегувати графік подання робочої документації та індивідуального плану роботи студента-практиканта;
- відстороняти від практики студента у разі порушення трудової дисципліни;
- надавати підсумкову оцінку діяльності студента-практиканта під час захисту практики;
- робити висновки відносно професійної здатності студента;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення педагогічної практики студентів.

Обов'язки керівника практики :

- забезпечити якісне виконання студентами-практикантами програми практики;
- проводити щоденний контроль за проходження практики;
- вести документи обліку відвідувань та успішності студентів під час практики;
- здійснювати методичну допомогу студентам у засвоєнні програмного матеріалу;
- систематично проводити виховну роботу зі студентами у період практики;
- скласти характеристику на студента-практиканта (разом з вчителем школи);
- надати пропозиції щодо вдосконалення педагогічної практики.

Права та обов'язки вчителя фізкультури.

Вчитель фізкультури разом з керівником практики несе відповідальність за забезпечення виконання індивідуального плану роботи студента-практиканта.

Вчитель фізичної культури має права:

- вносити корективи до індивідуального плану роботи студента-практиканта;
- визначати додатковий обсяг роботи студентів-практикантів у разі необхідності;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення педагогічної практики.

Вчитель фізкультури зобов'язаний:

- забезпечити відповідні умови для якісного виконання студентами програми практики;
- ознайомити студентів-практикантів зі специфікою та особливостями роботи вчителя у школі;
- брати участь у методичних заняттях бригади;
- систематично контролювати та надавати методичну допомогу студентам під час проведення уроків фізичної культури;
- запроваджувати масові та нетрадиційні форми фізкультурно-оздоровчої роботи у школі;
- всіляко сприяти набуттю студентами-практикантами педагогічних навичок;

- по завершенню практики скласти характеристики на студентів-практикантів (разом з керівником практики).

Права та обов'язки студентів-практикантів.

Студенту необхідно знати, що під час проходження практики на нього розповсюджуються правові умови внутрішнього розпорядку школи. Виходячи з цього визначаються основні права та обов'язки студента-практиканта.

Студент має право:

- отримувати консультації з різних питань, які стосуються практики (у керівника практики, вчителя фізкультури, вчителів-тренерів училища);
- звертатись для вирішення спірних питань до керівника практики.

Обов'язки студентів під час педагогічної практики:

- дотримуватись внутрішнього розпорядку школи;
- брати участь у організаційно-методичних заходах бригади, нарадах і конференціях;
- виконувати на відповідному якісному рівні у повному обсязі всі вимоги програми практики;
- своєчасно і якісно складати методичні документи;
- своєчасно готувати до уроку методичну документацію, інвентар та технічні засоби навчання;
- виконувати правила безпеки під час проведення уроків фізичної культури;
- здійснювати диференційований підхід до учнів;
- будувати стосунки з учнями на принципах взаємоповаги та взаєморозуміння.

Оцінка роботи студента-практиканта:

Діяльність студента-практиканта оцінюється за результатами виконання індивідуального плану роботи, програми практики та на підставі урахування ставлення студента до виконання ним професійних обов'язків за весь період педагогічної практики.

Комісія у складі керівників практики від училища і вчителя фізичної культури на підставі наданих студентом-практикантом матеріалів практики і характеристики з місця практики, виставляє підсумкову оцінку і дає відповідну рекомендацію щодо подальшого зростання його професійної майстерності.

Документація педагогічної практики

Під час педагогічної практики у школі студент-практикант готує до захисту практики такі документи:

1. Індивідуальний план проходження педагогічної практики.
2. Характеристику фізичної підготовленості учнів закріпленого класу.

3. Графічний робочий план на семестр.
4. Поурочний робочий план на чверть.
5. Плани-конспекти уроків – 3 шт. (1-4 кл., 5-9 кл., 10-11 кл.)
6. Протокол запису зайнятості та показників пульсу учня на уроці фізкультури.
7. Графік зайнятості та показників ЧСС учнів на уроці фізичної культури.
8. Комплекси ранкової гігієнічної гімнастики 3 шт. (1-4 кл., 5-9 кл., 10-11 кл.)
9. Звіт про педагогічну практику.

Індивідуальний план проходження педагогічної практики

Документ складається для планового розподілу усіх видів роботи студента за днями та тижнями під час педагогічної практики. Індивідуальний план одночасно є документом планування та контролю. План складається на підставі визначення загальних цілей та задач практики і попереднього ознайомлення з об'єктом практики.

(зразок)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН проходження педагогічної практики студента 1 курсу

на період з 1 по 30 квітня 20 _____ року
м. Бровари СШ № _____

дата	заходи	Відмітка про виконання

Студент-практикант _____

(Підпис)

Характеристика фізичної підготовленості учнів класу

Характеристика складається для вивчення фізичних можливостей учнів та реалізації диференційованого підходу до них у процесі занять фізичними вправами. Характеристика складається після ознайомлення з класом та бесіда з вчителями фізкультури на підставі даних медичного огляду.

Складення характеристики дає право на самостійне проведення уроків фізичного виховання.

(зразок)

ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ УЧНІВ

клас _____ школа _____ м. Бровари

1. Кількість учнів: хлопчиків _____ дівчат _____

2. Кількість учнів:

- які мають відставання у рівні розвитку основних фізичних якостей: сила, швидкість _____, витривалість _____;
- які мають відхилення у фізичному розвитку: постава _____.

3. Відомості про відхилення у стані здоров'я:

№ п/п	Прізвище, ім'я	Діагноз	Обмеження, навантаження на уроці

Студент-практикант

_____ (Підпис)

Керівник практики

_____ (Підпис)

Графічний робочий план

Основою для складання Графічного робочого плану є комплексна програма з фізичного виховання у загальноосвітній школі.

Планування навчальної роботи з фізичного виховання розробляється практикантом на семестр для одного із закріплених класів.

(зразок)

ГРАФІЧНИЙ РОБОЧИЙ ПЛАН

для учнів _____ класу
Броварської ЗОШ № 9 на _____ семестр

всього уроків у семестрі: _____

з них навчальних годин по видам:

легка атлетика _____

спортивні (рухливі ігри) _____

гімнастика _____

Задачі :

I. Ознайомити з основами знань з наступних тем:

1.

2.

II. Повторити з метою закріплення:

-

-

-

III. Навчити техніці:

-

-
-
- IV. Сприяти розвитку фізичних якостей (сили, швидкості, витривалості, гнучкості, спритності) шляхом використання _____
- V. Прийняти контрольні нормативи по засвоєнню техніки рухів та фізичної підготовленості

Розподіл навчального матеріалу

Навчальний матеріал	Номер уроку															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Теорія:																
1.	x	x	x													
2.									x	x	x					
Практика:																
1. ЗРВ	x	x	x	x												
2.біг			x	x	x	x	x									
3.				x	x	x	x	x								
4. і т.д.					x	x	x	x	x							

Контрольні нормативи з фізичної підготовленості

Контрольні вправи, тести	Норматив, оцінка					
	задовільно	добре	відмінно	задовільно	добре	відмінно
	хлопці			дівчата		
1.біг 100 м.						
2.стрибок у довжину						
3. підтягування на перекладині						
і т.д.						

Студент-практикант

_____ (Підпис)

Керівник практики

_____ (Підпис)

Поурочний робочий план.

Планування здійснюється на чверть, півріччя, навчальний рік. Розписується зміст кожного уроку.

(зразок)

ПОУРОЧНИЙ РОБОЧИЙ ПЛАН

для учнів 3 класу Броварської ЗОШ № 9
на 2 півріччя

Гімнастика, 14 годин.

Задачі: (у залежності від теми та програми)

1. Навчити
2. Сприяти
3. Удосконалювати

Контрольні нормативи: (відповідно до програми)

1. перекид уперед
2. стрибки через козла
3. лазіння по канату

№ п/п	Основний зміст уроку	Зауваження
	1 урок	
1.	Загально розвиваючі вправи	
2.	Стройові вправи: - стройовий крок - змикання та розмикання	
3.	Акробатика: - два перекиди вперед (розучування) - опорний стрибок ноги порізно через козла (розучування)	
4.	Домашнє завдання	
	2 урок	

Студент-практикант

_____ (Підпис)

Керівник практики

_____ (Підпис)

План-конспект уроку

Це документ планування навчальної роботи. Складається план-конспект уроку на підставі поурочного робочого плану з урахуванням віку, ступеню фізичної готовності та стану здоров'я.

Урок складається з трьох частин — підготовчої, основної та заключної.

У підготовчій частині уроку вирішуються задачі організації учнів та загальної функціональної підготовки організму. Комплекс вправ підготовчої частини за характером навантажень та біомеханікою рухів повинен відповідати вправам основної частини уроку.

В основній частині уроку вирішуються задачі спеціальної функціональної підготовки, розвитку фізичних якостей, формування рухових умінь та навичок.

В заключній частині вирішуються задачі зниження функціонального навантаження та приведення організму до оптимального стану згідно з подальшою діяльністю.

Під час уроку вчитель вирішує три групи задач: виховні, навчальні та оздоровчі.

В графі зміст уроку записуються усі вправи та завдання в тій послідовності в якій будуть вирішуватись та впроваджуватись на уроці.

В графі організаційно-методичні вказівки треба записувати: методи організації учнів (груповий, фронтальний, позмінний), методи навчання, методичні прийоми, особливості рухових дій (темп, амплітуда, швидкість), правила гри.

(зразок)

План-конспект уроку № _____
з фізичного виховання
для учнів _____ класу Броварської середньої школи № ____

Мета: _____

Задачі: 1. _____
2. _____
3. _____

Інвентар:

Місце проведення:

Дата:

Зміст уроку	Дозування	Організаційно-методичні вказівки
Підготовча частина	12-15 хвилин	
Основна частина	25-28 хвилин	
Заклучна частина	3 хвилини	

Студент-практикант

(Підпис)

Керівник практики

(Підпис)

Педагогічні зауваження з проведеного уроку фізичної культури.

Педагогічні зауваження записуються студентом після проведення уроку на підставі особистих зауважень та критичного аналізу вчителя фізичної культури.

Графік зайнятості та показників ЧСС учня на уроці фізичної культури

Методичний документ складається студентами-практикантами з метою об'єктивного аналізу та оцінки зайнятості та ефективності уроку, вміння доцільного розподілу навантаження на уроці.

У визначенні зайнятості уроку розподіляють: загальну щільність (відношення часу, затраченого на педагогічно виправдані дії, до всієї тривалості уроку); моторну щільність (відношення часу, затраченого безпосередньо на виконання фізичних вправ, до всієї тривалості уроку). Щільність уроку може бути одним з показників ефективності уроку.

Другим ключовим показником ефективності уроку та вмінням викладача розподіляти навантаження є крива працездатності за даними ЧСС.

Показники, які надані у вигляді графіка, створюють досить об'єктивне уявлення про ефективність уроку. Процес збору інформації та побудови графіка формує аналітичне мислення майбутнього педагога, набуття науково-дослідних навичок.

Графік зайнятості та ЧСС складається так:

- один із студентів, який виконує обов'язки хронометриста, фіксує годинником час, затрачений на різні дії та сповіщає свої дані студенту, який веде запис;
- другий студент постійно знаходиться біля учня, якого вибрано об'єктом аналізу, та вимірює показники ЧСС перед та після виконання вправ і дані сповіщає студенту, який веде запис;
- студент, який веде запис, фіксує інформацію у протоколі.

ПРОТОКОЛ запису зайнятості та показників пульсу учня на уроці фізкультури

Термін зайнятості		Пульс за 10 сек.		Короткий зміст діяльності учнів на уроці
початок діяльності	кінець діяльності	початок діяльності	кінець діяльності	
1	2	3	4	5
8.30	8.32	12	13	Шиккування, рапорт доведення змісту уроку Вправи на місці на увагу, вправи на шиккування
8.32	8.33	13	14	
і т.д. протягом 45 хвилин				

Протокол склали:

Дані ЧСС _____
(прізвище)

Хронометраж _____
(прізвище)

Ведення протоколу _____
(прізвище)

дата проведення тестування

Дані протоколу переносять на графік, після чого проводяться необхідні розрахунки, аналіз насиченості та ЧСС. Аналіз включає:

- правильність розподілу навантаження за частинами уроку;
- раціональність витрат часу на окремі дії;
- оцінку моторної щільності уроку;
- функціональну ефективність уроку.

**ГРАФІК
ЗАЙНЯТОСТІ ТА ПОКАЗНИКІВ ЧСС**
учня _____ класу на уроці фізкультури

(прізвище, ім'я, по батькові)

ЧСС	
180	
170	
160	
150	
140	
130	
120	
110	
100	
90	
80	
70	
60	
50	Запис навчального матеріалу
Час(хв)	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45

Показники діяльності учнів: простій, очікування, допоміжні дії, пояснення, виконання вправ.

Загальна щільність уроку _____ Моторна щільність уроку _____

Графік склали:

Дані ЧСС _____
(прізвище)

Хронометраж _____
(прізвище)

Ведення протоколу _____
(прізвище)

дата проведення тестування

Перелік питань, які виносяться на захист практики

1. Документи планування та обліку навчальної роботи виховання у школі.
2. Структура та зміст програми з фізичного виховання у школі.
3. Структура та зміст графіка навчального плану.

4. Структура та зміст поурочного робочого плану (графічного).
5. Структура плану-конспекту уроку.
6. Формування завдань уроку.
7. Особливості підготовчої, основної та заключної частин уроку.
8. Організаційно-методичні вказівки у плані-конспекті уроку.
9. Особливості занять з фізичного виховання з учнями 1-3 кл.
10. Особливості занять з фізичного виховання з учнями 5-9 кл.
11. Особливості занять з фізичного виховання з учнями 10-11 кл.
12. Підготовка педагога до уроку.
13. Нетрадиційні форми проведення занять фізичними вправами у школі.
14. Методика складання комплексів вправ учням, які мають відхилення постави.
15. Методика складання комплексів ранкової гігієнічної гімнастики.
16. Методика визначення рівня стану здоров'я дітей та підлітків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Комплексна програма фізичного виховання учнів 1-11 класів загальноосвітньої школи. Київ: "Освіта". 1993 р. — 52 с.
2. Богданов Г.Н. Школьникам—здоровий образ жизни (внеурочные занятия учащимися по физкультуре). М., ФиС, 1989, — 192 с.
3. Борисенко А.Ф., Цвек С.Ф. Руховий режим учнів початкових класів; Посібник для вчителя. К.: Радянська школа, 1989, — 190 с.
4. Велитченко В.К. "Физкультура ослабленных детей". М.: ФиС, 1989.
5. Гуськов С.И., Кофман Л.Б. Спорт и американская школа, Москва, 1995.
6. Демчишин и др. Спортивные и подвижные игры в физическом воспитании детей и подростков. Киев. Здоров'я, 1989, — 168 с.
7. Деминский А.Ц. "Основы теории и методики физического воспитания". Донецк, 1995.
8. Матвеев А.П., Мельников С.Б. Методика физического воспитания с основами теории. М.: Просвещение, 1991, — 191 с.
9. Новосельский В.Ф. Методика урока физкультуры в старших классах. К.: Здоров'я, 1989, — 127 с.
10. Рила М.Д. и др. Занятия физической культурой со школьниками, отнесенными к специальной медицинской группе. М., Просвещение, 1988, — 175 с.
11. Физкультура в режиме продленного дня школы. (Под ред. С.Б.Хрущева) М., ФиС, 1986, — 112 с.
12. Язловецкий В.С. Физическое воспитание детей и подростков с ослабленным здоровьем. К.: Здоров'я, 1991, — 232 с.
13. Слепушкін І.І., Глущенко В.Г., Івахно О.П. Методичні рекомендації "Оцінка фізичного розвитку дітей шкільного віку". — Київ, 1991, 40 с.

14.Цьось А.В., Довганюк В.М., Ковальчук Н.М. Планування навчальної роботи з фізичної культури в школах І-ІІІ ступенів. Навчальний посібник.— Луцьк: Надстир'я, 1998. — 364 с.

15.Ареф'єв В.Г., Столітенко В.В. Фізичне виховання в школі.— К.: УЗМН, 1997. 16. Мудрик С.Б. Рухливі ігри на уроках фізичної культури. — Луцьк: Надстир'я, 1996.

17. Стрйові та загальнорозвиваючі вправи (За заг.ред. В.М. Афоніна. — Львів, 1990.